

Тема дипломної роботи:

**СТИГМАТИЗАЦІЯ ОСІБ
З ВАДАМИ ПСИХІЧНОГО
РОЗВИТКУ
ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА В
УКРАЇНІ**

Актуальність роботи обумовлена тим, соціальне положення психічно хворих людей ускладнено економічними, соціальними, соціокультурними й іншими обставинами. Має місце висока чисельність осіб, страждаючих психічними розладами, і об'єктивна обмеженість їх можливостей до праці, до самообслуговування, до повноцінної участі в житті суспільства. Соціальні реформи останніх років внесли істотні корективи до правового регулювання в даній сфері, внаслідок чого з'явилася можливість говорити про соціальний захист психічно хворих.

Об'єкт дослідження:

**соціальне становище осіб, які
мають вади психічного
розвитку**

**Предмет дослідження:
стигматизація осіб з вадами
психічного розвитку як
соціальна проблема**

Мета дослідження:

проаналізувати особливості соціальної роботи з особами, які мають психічні вади та провести соціологічне дослідження проблеми стигматизації вищезазначених осіб у сучасних умовах розвитку України

Гіпотеза

**базується на науковому припущенні,
що на даний час в українському
суспільстві існує байдуже, а іноді і
негативне ставлення до осіб з
вадами психічного здоров'я, що
призводить до їх стигматизації**

Об'єкт, предмет та мета дозволили сформулювати такі завдання дипломної роботи:

- Охарактеризувати осіб з вадами психічного розвитку як соціальну групу.
- Розкрити соціально-психологічні проблеми осіб з вадами психічного розвитку.
- Висвітлити стигматизацію осіб з вадами психічного розвитку.
- Проаналізувати загальні підходи та принципи соціальної роботи з особами, які мають вади психічного розвитку.
- Окреслити технології соціальної роботи з особами, які мають вади психічного розвитку.
- Здійснити соціологічне дослідження проблеми стигматизації осіб з вадами психічного розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

**«ПРОБЛЕМИ СТИГМАТИЗАЦІЇ
ОСІБ З ВАДАМИ ПСИХІЧНОГО
РОЗВИТКУ»**

Об'єкт дослідження – стигматизація осіб з вадами психічного розвитку.

Предмет дослідження – ставлення громадян до осіб з вадами психічного розвитку.

Мета дослідження – визначити рівень толерантності суспільства до осіб з вадами психічного розвитку.

Завдання:

1. з'ясувати ступінь толерантності громадян до ситуації спільного перебування здорових людей та осіб з порушеннями психічного розвитку;
2. проаналізувати проблеми, з якими найчастіше, на думку суспільства, стикаються особи з вадами психічного розвитку та їх рідні;
3. визначити можливий рівень стигматизованої напруги у соціумі щодо осіб з порушеннями психічного розвитку.

Гіпотеза дослідження базується на науковому припущенні, що на даний час в українському суспільстві існує байдуже, а іноді і негативне ставлення до осіб з психічними вадами здоров'я, що призводить до їх стигматизації.

Генеральною сукупністю дослідження є пересічні громадяни м. Полтави.

Вибірка дослідження – пересічні громадяни м. Полтави. Метод суцільний. Загалом у дослідженні взяли участь 100 респондентів, серед яких 60 осіб – жінки і 40 – чоловіки. За віком респонденти були від 22 до 60 років.

Ставлення суспільства до осіб з вадами здоров'я не є толерантним. Соціальні стереотипи, які й досі панують у суспільстві обумовлюють, на нашу думку, і той факт, що частина респондентів категорично проти народження жінкою з психічними вадами здоров'я дитини, але

припускають можливість народження здорової дитини.

Розподіл відповідей на питання «Чи стало суспільство більш толерантним до людей з вадами здоров'я?»

до ситуації спільного перебування власної дитини із дитиною, що має вади психічного розвитку у навчальному закладі. Дана позиція свідчить про ізолюваність та стигматизацію дітей з психічними вадами здоров'я.

Варіанти відповідей	Кількість респондентів (%)
Змінимо навчальний заклад/дитсадок задля уникнення контактів з ВІЛ-позитивною дитиною	32%
Простиму свою дитину вести себе обережніше	32%
Важко відповісти	18%
Не буду вчиняти жодних дій	12%
Проситиму свою дитину уникати спілкування та контактів з ВІЛ-позитивною дитиною	4%
Наполягатиму на виключенні дитини з ВІЛ/СНІДом із навчального закладу	2%

До основних проблем осіб з психічними вадами здоров'я в першу чергу респонденти віднесли – створення умов для спеціалізованого лікування та забезпечення медичними препаратами. Респонденти осіб з вадами здоров'я асоціюють

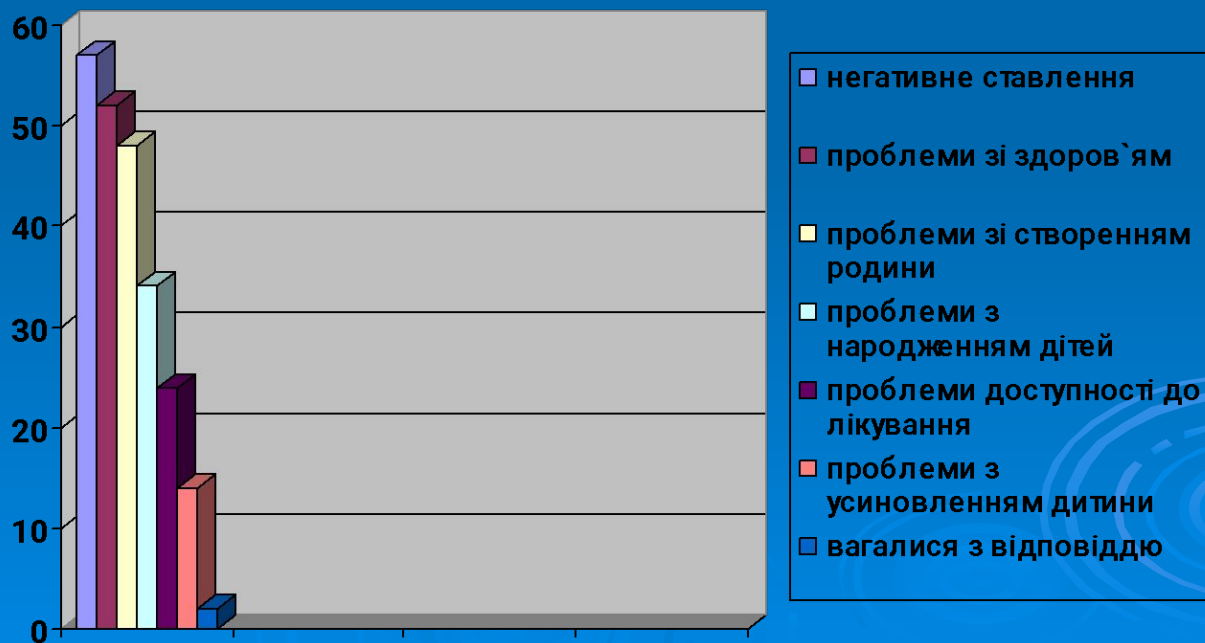
тільки як хворих і потреби у них тільки в лікуванні.

Розподіл відповідей на питання «Зазначте, будь-ласка, найбільш важливі потреби людини з вадами психічного розвитку?»

Простежується цікава тенденція, що особи з психічними розладами в першу чергу, на думку наших респондентів, страждають від негативного ставлення до них з боку суспільства і це є однією із основних їх проблем, поряд звичайно із проблемами медичного характеру. Але при цьому, ці ж респонденти зазначають, що не готові до того, щоб, дитина, яка має психічні порушення відвідувала разом їх власними дітьми навчальні заклади, а психічнохворі жінки народжували дітей.

Розподіл відповідей на питання «Як Ви вважаєте, з якими проблемами частіше за все можуть стикатися особи з порушеннями психічного розвитку та їх родичі у вашому місті?»

Отже відношення до осіб даної категорії негативне або байдуже, що свідчить про їх ізоляцію від здорового оточення та стигматизацію.

Суспільство байдуже або негативно реагує на проблему стигматизації осіб з психічними вадами здоров'я на фоні інших соціальних проблем.

Також мала поінформованість впливає на рівень толерантного ставлення до осіб даної категорії.